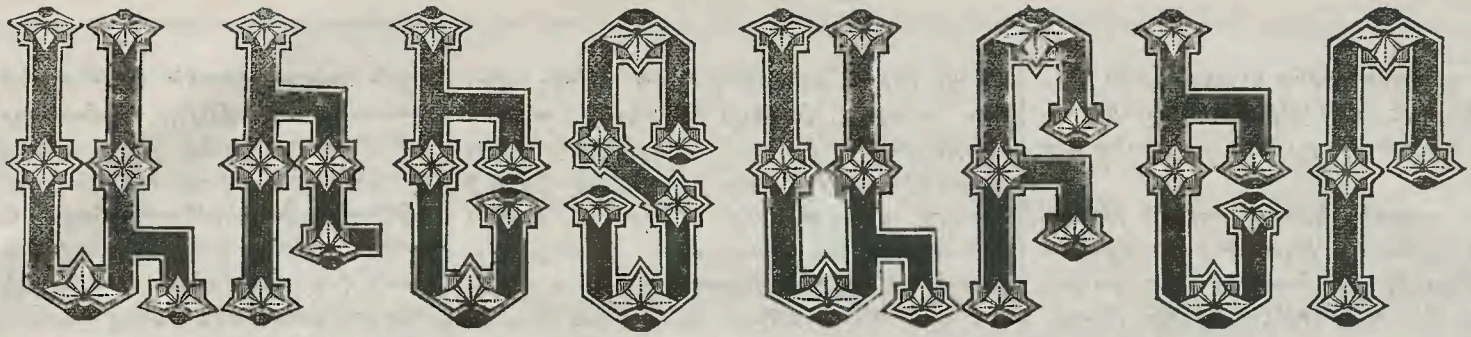

ՈՒՄՈՒՐ Ը ՏԻՆԻՅԷ,

ԻԼՄԻՅԷ, ՊԵՅԹԻՅԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՅԷՅԷ ՏԱՊԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ՃԻԼՏ 30.

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 17, 1887.

Ն. 51.

ՄԷՎԱՏՏ Ը ՄԻՆՏԵՐԻՃԷ

	Սահեֆէ
Էջիւմէ Ասուտէ Պեր Գալպ Իլէ Պազմազ	401
Պեր Ինթիպազ Ը Բուհանին Պիտայէթի	401
Քիլիսէնին Գուլիլէթիլէնմէսինէ Մէտար	
Օլան Խոսուտաթ	402
Բուսիտաթ Խրիսթիանիլըզն Տօգուղ Եիւ-	
զիւնճիւ Եէվմ Ի Սէնէվիսի	403
Մէքիւն Սէմէր	404
Թա՛ամ	404
Թէմիլ Օլմայան Սու	405
Մէքիւլ Օլմայան Սու	405
Շու՛ուսաթ Ը Սէյապիլ	407
Ագճէլէրին Ֆիլաթ	408

ԱԻՏՏԱՐԵՐ. Հեր հաօրա ճոռմա երբեսի կիւնիւն ներք օլունուր:

Մեմայիթ Ի շահանգ վե տիյար Եճնէպիլի Իջիւն սեմէիլի պեր վեճնի վեշիւն 2, վեպ-բը ալլըզ 1 սիւմ Մեմիտիլ, վեպիլ Եիւսիսե-սի 40 փարա տըր: Փօսրա Իւնրէրի քարա-Ֆըմըզա ա՛իտ տիր:

Ղազքայա տերն Իջիւն քանիքաթ Իս-քանպօյտա Ամերիկան խանընտա Մր. Հ. Ս. Պարնըմ իսմիկն, ապօն Եազըմազ, վեփօս-տայա ա՛իտ մեփաւտ Իջիւն մեքրուպ վե ազգէ Մր. Ո. Ո. Բիթի կեօնտերիլմէի տիր:

Ամերիկան Միսիսիլիլի Շերքէթի Թարաֆընտան: ՍԱՀԻՊ ԻՍԹԵՍԱԶ, Ճ. Ք. ԿԻՐԻՆ: ՄԻՆԷԼԼԻՅ, Հ. Ս. ՊԱՐՆԸՄ:

ԷՕԼԻԻՄԷ ԱՍՈՒՏԷ ՊԵՐ ԳԱԼՊ ԻԼԷ ՊԱԳՄԱԳ

Պունտան պիլի դաշ սէնէ Էվլէլ Ամէ-րիդանըն Պրուգլին շէհրինտէ, իւմ ճիւ հէթիլլէ պէօյիւք շան դաղանմըլ օլան պիլի առեմ եւշիւն իլլէթինտէն վեֆաթ Էթաի: Միւմաիլլէյ պիլի տէֆա քէն-տի եաթաղընտա եաթմադտա իքէն, զա՛իֆլէշմիլ վե սարարմըլ օլան էլինի ուղատարազ շէօյլէ տէմիլ տիր:

«Կէօրտիլիւնիլ շու էլ, պէն քէն-տիւմ տէյիլ իմ: Պու էլ սիդին էլինիլ օլմայազ, պէնիւմ էլիւմ տիր: Փազաթ անը պէն Էնթէթ Թէսիլլէ Էթմէմ, վե անա պու նազարլէ պազմամ: Պէն անը զայալ էտէ պիլիլիւմ, վե եինէ պէն պազի դալա պիլիլիւմ: Պու էլ իլինն տօլլու. օլան շէյլէր ճէսէտին սա՛իլ հէր հանիլ պիլի գըմը իլինն տաիլի տօլլու տըր: Պու պիլիլիւն ճէսէտ պիլիլիւն ա՛ղապըլլէ պիլիլիւտէ պէն քէնտիւմ տէյիլ իմ: Թապիլիւմ պանա ազ վա-գըթտան էօլէճէյիլի պէյան Էթաի, ֆա-դաթ միւմաիլլէյին տէտիլի եանկըլ

տըր: պէն ապա էօլմէյէճէյիւմ, էօլէճէք օլան եալընըլ պէնիւմ ճէսէտիւմ տիր: Պէն հիւ պիլի վազըթ պու ճէսէտ տէ-յիլ իսիւմ: Հէր նէ դատար շիւտի պու ճէսէտտէ սաքին օլմադտա իսէմ տէ, ազ վազըթտան անը Թէրըլլէ տիւթ պիլի եէրտէ սաքին օլաճաղըմ: Տօթլարըմ պու ճէսէտի տէֆն էտէճէքլէր, ֆազաթ անլէր պէնի տէֆն էթմէյէճէքլէր: Պու ճէսէտին տէֆն էտիլիլի վազըթ պէն անտէ օլմայաճաղըմ, վե պիլի Թապի՛անընլէ տէֆն էտիլմէյէճէյիւմ: Մէ՛մուլ էտէրիւմ, օլ վազըթ պէն սէմաւա ֆրիստտըն եանընտա, հէմ տէ քեա-միլլէն մուդատտէն վե մէս՛ուա պիլի հա-տէ օլաճաղըմ: Ճէսէտիւմի Թէլլէֆ Էթ-մէք իւզըր օլան պու եէյիւն իլլէթի պաշ-գա պիլի շէյ Թէլլէֆ էտէմէյէճէք տիր: Պէնիւմ էսասի օլան շալտըմ էպէտէն պազի դալաճազ տըր:»

Մէքըլիւր խաթմանըն, պու պէնտին մուհարրիլի իլէ օլան սօն միւլադաթըն-տա իրաւ էյլէտիլի սէօլլէր էսասէն օ-լարազ պալատէ դիքը օլունանտան ի-պարէթ տիր: Միւմաիլլէյ պու սէօլ-լէրի, բահաթ վե սաքին պիլի սուրէթ-տէ, էօլիւմէ իլմ նօղթա ի նազարըն-տան պազարազ իրաւ էյլէմիլ տիր: Թէքիլլ պու մեզալէտէ պէյան օլունան տիւլիւնէ էօյլէ պիլի տիւլիւնէ տիր քի, հէր պիլիլիլ քէնտի էօմիլիլիւզ-տէ վե էօմիլիլիւզիւն սօն սա՛աթընտա անա պէօյիւք Էհէմիլլէթ վեթմէք կէ-րէյիլ: Պու՛ ֆիլթապը Մուդատտէսէ մաիսուա օլան պիլի տիւլիւնէ տիր: Հայաթըն պիտայէթիլի ճէսէտէ բապթ էտէն, վե ճէսէտի հայաթըն էսասի պիլի գըմը կիպի կէօթէրէն մատթէյուն մէզ-հէպինէ, ֆիլթապը Մուդատտէսէ տաիլի՛ազըլ սէլիւմ քէֆալլէթ էտէմէզ: Ճէսէտ սատէճէ գէմիլի խանէմիլ օլուպ՛անտէ սաքին օլան, մա՛նէվի առեմիլ մէքընի վե ալլէթի տիր: Ատէմ էոա-սէն օլարազ ճէսէտին պիլի գըմը օլ-մատըդտան մա՛տա, քէնտի մէվնուտի-յէթի վե դուվլէթիլիլի իսթի՛մալը խու-սուսընտա անա մէրպուլ տէյիլ տիր: Ճէսէտտէ օլաղը կիպի, ճէսէտտէն տը-

շարտա տաիլի մէվնուա օլուպ իլլէյէ պիլիլի: Պօղոս պու էսասա իսթինտէն, «Չիրա պիլիլիլ քի, քիւլլէ օլան իլպու-ղէմիլի խանէմիլ պօղուլուր իտէ, Սլ-լահ Թարաֆընտան էպէտի պիլի պինա-մըլ, եա՛նի սէմալաթտա էլ իլէ եա-վըմամըլ խանէմիլ վար տըր՝ տէմիլ տիր: Վէ ֆիլ հազիլէ պու տիւլիւնէ, անըն իլէ եալամազ, վե անըն իլէ տիւն-եայը Թէրը Էթմէք իլինն վեք կիւզէլ պիլի տիւլիւնէ տիր:

ՊԵՐ ԻՆԹԻՊԱՀ Ը ԲՈՒՀԱՆԻՆԻՆ ՊԻՏԱՅԷԹԻ (ԻՆԳԷՆԵՐԷՐ)

Պունտան Թազրիպէն 50 սէնէ Էվլէլ Միւթ-թէհիտէ Ի Ամերիկանըն Նիւ Եօրք էյալէթի քէօյլէրինտէն պիլիլիտէ հէնուզ իլէ պաշա-մըլ օլան կէնճ պիլի Թապիլ պիլի ազլամ քէն-տի օտաւընտա օթուրմըլ դալէթա օգու-մադտա իքէն, իքի տաէմ սատէճէ իւնսիւ պիլի միւլադաթ իլլին միւմաիլլէյին եանընա կէտիլլէր, վե իւլիւ պիլիլիլ տօսթմանէ պիլի սուրէթտէ կիւնիլլէ մէս՛էլլէր հազընտա կէօրիւլմէյէ պաշալտըլար: Նիհայէթ միւքեա-լէմէ քէօյիւն բուհանի հալը իւզէրինէ տէօն-տիւ, վե իւլիւ տաիլի օլ քէօյ էհալիսինն բուհանիճէ վեք աճընաճազ պիլի հալտէ պու-լընտըլարըն, վե էհալիլի պու խոսուտա ուշանտըրմազ իլլին լաղըմ օլան շարէլլէրին հէր հալտէ իսթի՛մալ օլունմատընն վաճիպ օլաղընը տէրք էթաիլլէր: Պու միւքեալլէմէ պիլի սա՛աթ դատար սիւրտիւ, վե միւսաֆիլ-լէր միւքարադաթ Էթմէք իւզըրէ իքէն, կէնճ Թապիլ անլէրէ շէօյլէ սէօյլէտի:

«Պիրատէրլէր, մէս՛էլլէյ պու հալտէ պրազ-մազ պանա խօշ տէյիլ տիր: Էյէր մատտէյի պու հալտէ Թէրք էտէր իսէք, անտէն պիլի ֆա՛իտէ հասըլ օլմազ: Վէ հէր շէյ եալընըլ սէօզ իլէ խիթամ պուլմըլ օլուր: Պէն հէր նէ դատար իլէ Թամմ նէրէտէն վե նէ սուրէթ-լէ պաշալամաղըն լաղըմ իտիլլէն պիլլէլ ի-սէմ տէ, հէր հալտէ պիլի շէյ Էթմէմիլ լաղըմ օլաղընը հիսս էթմէքտէ իմ: Իմտի, պիրա-տէրլէր, ճէսարէթիմէ՛ աֆիլընըլ Թէմէննի էտէրէք, պուրատա վե պու տազիլէտէ իլէ ֆիլիլ պիլի Թարգտա միւպալէրէթ Էթմէյի, վե եարըն ազլամ պէնիւմ խանէմտէ պիլի տու՛ա մէճիլիլ իսթի՛մալըն, վե հէր պիլիլիլ քէնտի միւսա՛առտէմիլլէ կէօրէ, Էվտէն Էվէ կիտէրէք էհալիլի պու տու՛ա մէճիլիլն տա՛վէթ Էթ-մէմիլիլ իսթար էտէրիւմ: Պու պիլի պաշան-կըն օլաճազ, վե պէլլէ Սլաա Էօլուլըլըլ Թէն-վիլ էտէրէք պիլլէ տէլալէթ էտէճէք տիր:

Պու. ճէհատէն պիր զարար կէտէտիքտէն մա-
տա պէօյիւք վէ էյի նէթիճէէլէրի մուճիպ օլ-
մասը տա ինթիմալ տըր: Կէլինիզ պուճը պիր
սընայալըմ:

Էսասէն ալարադ, կէնճ թապիպին ինթա-
րը սանքի պուճտան 'իպարէթ իտի: Միւմա-
իլէյհին թէքլիֆի մուճապէթ իլէ գապուլ
օլուճտու, վէ անլէր էրթէսի կիւնիւ թապի-
պին ինթարը մուճէպինճէ կէլիւմէյէ գարար
վէրալէր, վէ պուճըն նէթիճէսինտէն օլա-
րադ օլ իլք մէճլիստէ ԴՅ քիլի հազըր պու-
լընտը: Մէճլիստէ հազըր պուլընանլար պու-
գատար չօգ քիմէլէրին օրատա հազըր պու-
լընանլարընը թէֆտի էտէմէմէքտէ իտիլէր:
Պու. մէճլիսին քիւլապընըն թարգը անլէր իչիւն
եէնի իտի: Պու. ճիւմէ իլէ պէրապէր, մէճլիսին
խիթամընտան էվլէլ Ալլաճըն գուվլէթինին օ-
րատա հազըր պուլընտըրը հիսս օլուճտու:
Խրիսթիանլար ֆէվլէ էլ 'ատէ պիր հէրարէթ-
լէ ինթարլար էտիպ տու'ալար թապիթ էթ-
տիլէր: Կիւնտի իգարալարը օլուպ, կէօգ եաչ-
լարը տէօքիւտիւ: Էրթէսի ազլամ էինէ
'այնի մահալտէ պիր տու'ա մէճլիսի օլմասը-
նա գարար վէրիլտի: Վէ պէօյլէ պիր հաֆ-
թա հէր կէճէ 'այնի մահալտէ տու'ա մէճլիս-
լէրի օլտու: Վէ հաֆթանըն ինթամընտան
էվլէլ 'ալամը նաստան օլան ատէմէլէր վա-
սըթասըլէ իճրա էտիլէն պու տու'ա ճէմ'ի-
յէթլէրի պիւլթիւն քէօյտէ միւքեպլէմէյէ 'ու-
մումի պիր մատտէ օլտու: Էիլէյի ատէմէլէր
թէվլէ էթտիլէր: Խրիսթիանլար տալի քէն-
տի վաղիֆէլէրի հազընտա ուլանարադ,
րասթ կէլտիլէրի քիմէլէրէ քէնտի տիյա-
նէթլէրի հազընտա սէօյլէմէյէ պալլատըլար:

Թագրիպէն պիր հաֆթա սօնկրա պու մէճ-
լիսլէր օլ քէօյտէ պուլընան պիր հօթէլին
թա'ամ օտասընա նազլ օլուճտու: Պու. հօ-
թէլին սահիպի իչպու մէճլիսլէրտէ թէվլէ
էթմիլ իտի: Վէ տահա եաղընլարտա տօգ-
սան սիննին կէչմիլ օլտըր հալտէ, Սարա-
թօկա Ըսիլինիլ տէնիլէն մահալտէ վէֆաթ
էթտի: Զիքր օլուճան թա'ամ օտասընտա,
վէ սատէճէ 'ալլամը նաստան օլանլարըն
թահթը իտարէսինտէ պու մէճլիսլէրէ պէշ
հաֆթա պիր տիւլլէյէ տէվամ օլուճտու: Վէ
պու մէճլիսլէր վասըթասըլէ թագրիպէն եիւզ
գատար ատէմէլէր թէվլէյէ կէլտիլէր: Պու.
միւտտէթ նիհայէթինտէ քէօյլէն քիլիսէլէ-
րինտէն պիրի հէր կիւն վա'ղ խըտմէթի ի-
չիւն ալըլար, վէ ազ պիր վաղըթ սօնկրա
Պատ. Մ. Քըրք, օլ վաղըթ հէնուզ պիր կէնճ
օլտըրը հալտէ, կէլիպ ճէմա'աթա եարտըմ
էթմէսի իչիւն տա'վէթ օլուճտու: Միւմա-
լէյի կէլտի, վէ պիր հաֆթա հէր կիւն իքի
տէֆ'ա վա'ղ էյլէտի: Վէ պիւլթիւն քէօյ է-
հալիսի անըն միւ'էսսիլ ինթապլարընտան,
անտէն էվլէլ հէմ տալի անտէն սօնկրա միւ-
լի վուգու' պուլմատըրը պիր թարգտա թէ-
սիլլէնտիլէր: Պու. էսնատէ եիւզլէրճէ ատէմ-
լէր պիր խէլասքեար հալինտէ Քրիստոսը
պուլարըլարընը իգարար էթտիլէր:

Պու. քէօյտէ պալլամըլ օլան իչ ազ վաղըթ
զարֆընտա եաղընտա պուլընան սա'իլ մա-
հալլէրէ եալըլար, վէ պիր վաղըթ էօյլէ օլ-
տու քի, պիւլթիւն էյալէթ թուճանի պիր հա-
րէքէթտէ պուլընտըլար կիպի կէօրիւտիւ:
Միւլթիլէլիֆ մահալլէրտէ տու'ա մէճլիսլէրի
ազտ օլուճտու, վէ չօգ ճանլար Քրիստոսա
կէթիլլէրիլէր: Քիլիսէլէր զլյատտէ գուվլէթ-
լէնտիլէր, վէ նիսպէթէն գըստա պիր վաղըթ
զարֆընտա պէօյիւք իչ կէօրիւտիւ:

Գարիյուճը թէ'մլին էտէրիլ քի, պու խա-
յալի պիր հիքեայէ տէյիլ տիւր: Անըն հէր պիր
սէօզիւ տօղրու տըր: Մուհարրի պու վա-

զը'այըր էյի իւլ 'այն միւլահէտէ էթմիլ տիւր:
Պու. պէօյիւք վէ ճէլիլ ինթիպան, օլ կէնճ
թապիպին ֆիլիլ օլան թէքլիֆինին վէ օլ
թէքլիֆին ճիւտի պիր սուրէթտէ մէվլիլ ի
իճրայա գոնուլմասընըն նէթիճէսի օլտու:
Միւմալիլէյի էլ ան սաղ տըր, վէ իլէք ին-
թիյար պիր ատէմ օլարադ, օլ իքի տօղրլար
իլէ օլան միւլապլթընա 'էօմրիւնիւն էն ա'լա
սա'աթլարընտան պիրի տէյիլ պաղմադտա
տըր: Միւմալիլէյի օլ մահալտէ վէ հէման օլ
վաղըթտա քէնտի սէն'աթընը թէքլէ 'էօմ-
րիւնիւ պէշարէթ իչինէ վաղֆ էյլէտի:

Էյ խրիսթիան տօղրու, պալատէ վասֆ
էտիլէն ինթիպանըն պուճտան եարըմ 'աւր
գատար էվլէլ վուգու' պուլուպ տա, էսասէն
պէօյլէ պիր ինթիպանըն չիմտի տալի վուգու'
պուլմամասընա, վէ չօգ տէֆ'ա թէքլէրիւր
էթմէմէսինէ մա'գուլ պիր սէպէպ վա'ր մը:
Ալա պիր սէպէպ եօգ տըր: Խրիսթիանլար
ճանլարըն խէլասը իչիւն էլլէրինտէն կէլտի-
յի գատար քէնտի պօրճարընըն իֆասընա
սա'յ ու զայրէթ էթմիլէր, վէ պու մատտէ-
նիլն հէն'աթլէթի նիսպէթինտէ 'ամէլի պիր
թարգտա ճիւտի պիր սուրէթտէ չալընընլար
Ալլաճ քէնտիլլէրին եարտըմընը օլուպ, ճան-
լար խէլաս պուլաճադ տըրլար: Քէնտի քէնտի-
նի խրիսթիան 'ատտ էտէն հէր պիր ֆէրտին
չու սու'ալէ, եա'նի խրիսթիան օլմայանլարը,
Քրիստոսըն ինճիլինտէ անլէրէ թաղտիւմ օ-
լուճան իւմիտէ իլթիճա իչիւն գօլմաղա թէչ-
վիլ ու իլգամ պապընտա նէ եալիմադտա իմ»
սու'ալընը քէնտի քէնտինէ թագտիւմ էյլէ-
մէլէրի, վէ պու սու'ալա ճէվապ վէրտիքտէն
սօնկրա, հէր պիր ֆէրտին չու սու'ալը տա-
լի, եա'նի, «ճէվապըմ գանա'աթ պալիլ պիր
ճէվա'պ մը իտի» սու'ալընը քէնտի քէնտիլէ-
րինէ սօրմալարը արղու օլուճըր:

ՔԻԼԻՍԵՆԻՆ ԳՈՒՎՎԵԹԼԵՆՍԻՆԵ
ՄԵՏԱՐ ՕԼԱՆ ԽՈՒՍՈՒՍԱԹ
(Մի'ա'իլիք քարաֆընտան)

Էյէր պու մէ'ալէյէ կէչէն հաֆթաքի պէնտի
մախսուսըմըլէ ինթամ վէրմիլ օլտա իտիք,
քիլիսէլին գուվլէթլէնմէսինէ մէտար օլան
չէյլէր գուսուրը գալմըլ օլաճադ իտի: Պու.
էճլտէն գալէն զիքր օլուճմըլ օլան խուսու-
սաթա պիր տահա 'իւլալէ էթմէք իսթէրիլ:

4. Քիլիսէլին գուվլէթլի օլապլիմէսի իչիւն
անըն իչլէյէն պիր քիլիսէ օլմասը լաղըմտըր:
Խոսանըն սա'իլ խուսուսարտա քէսպի գուվ-
լէթ էթմէսինէ մէտար օլան գանուճ թուճա-
նի գուվլէթ իչիւն տալի ճարի տիւր: «Ալ-
նընըն թէրի իլէ էքմէք եէյէճէքսին» սէօզիւ
ինսանա պիր լա'նէթ հալինտէ սէօյլէնտի իսէ
տէ, պու լա'նէթ անա պիր պէրէքէթ օլտու:
Գուվլէլի պէտէնիլէ եալընըլ իչլէմէքլէ արթար,
վէ իչլէմէքլէ մուհաֆաղա էտիլիլ: Թէնպէլ
ատէմ վաղըթընը պօլ պօլընա էվտէ կէչիլ-
տիլի իչիւն զա'իֆ հէմ խասթա օլուր: Սգ-
լի գուվլէթ տալի եալընըլ 'ազլի օլան մէչ-
ղուլիլէթլէ հըֆօլ էտիլիլ: Պիր կէնճ իք-
մալը միւտտէթ էտէրէք չէհատէթնամէսինի
ալտըլընտա, քէնտի հազընտա, արթըք հէր
չէյի էօյրէնմիլ պիթիլմիլ տէյիլ տիւլլէնիւր
իսէ, ազ սօնկրա էօյրէնտիլի չէյլէրի ունուլթ-
մաղա պալլար: Պիր տէֆ'ա մէչհուր պիրա-
տէմէ քէնտիլին սապըք տէրա արղատաչը
օլուպ, օլ վաղըթտա պէօյիւք 'ազլ ու տի-
րայէթ իպրազ էթմիլ օլան պիրի հազընտա
սու'ալ էթմիլիլիլտէ, չէօյլէ ճէվապ վէրտի:
«Օ կէնճ մէ'մուլ էթտիլիլիլ կիպի չըգմտը.
օ' մէքթէպիլ թէքը էթտիլքտէն սօնկրա ար-
թըք պէօյիլմէտիլ»

Պէօյլէ տալի անճադ՝ ումուրը թուճանիլէ

իչիւն սա'յ ու զայրէթ էտէն ատէմ թուճանի
խուսուստա գուվլէթլի օլաճադ տըր: «Ալնը-
նըն թէրի իլէ էքմէք եէյէճէքսին» իւլալընըն
սընհէթ ի պէտէնիլէյէ նէ 'ալազապը վար իսէ,
էֆէնտիլիլ «Կիթ պաղըմտա իչլէ» էմրիլին
տալիլ թուճանի գուվլէթլէ հէման ալի 'ալա-
զապը վար տըր: «Էյէր պիր քիմէս իչ իչլէ-
մէք իսթէմէք իսէ, եէմէք տալիլ եէմէսին»
էմրիլնէ անճադ՝ թապիլի տիւնեատա պա'ղը
իսթիսնալէր պուլընմադտա տըր: Պիր չօգ
թէնպէլլէր վար տըր քի, անլէր տիւնեանըն
սէրլէթինէ պիր չէյ զամմէթմէլլէր, վէ պալ-
զալարա պիր էյիլիք տալիլ էթմէլիլ, անճադ
եալընըլ պալլալարըն էմէլինին հատըլաթընը
թէլէֆ էթմէյէ եարտըմ էտէրլէր: Ֆաղաթ
թուճանի տիւնեատա պու գանուճա պիր իս-
թիսնա եօգ տըր: Եալընըլ իչլէյէն խրիս-
թիանլար հայաթ էքմէլինտէն եէյիլ, «Ինա-
յէթտէ նիւմա» պուլըլար, վէ «Բապլ իլէ
վէ անըն գուտրէթինին գուվլէթլիլէ գուվ-
լէթլէնիլլէր» Պու. ճըն սընհէթինի պիլլէ
իւրա'է էտէն իւլ միւլթէլա'ա վար տըր:

(1) Եիւրէքտէ Քրիստոսա տօղրու գուվլէթ-
լի պիր չիւքրանիլէթ տօղրուսը օլմատըրը
հալտէ, ճիւտի թագվա մէվճուսիլէթի միւմ-
քինսիլ տիւր: Խէլաս 'ինայէթտէն հէմալէ 'Բը-
րիստոսըն թէվաղու' վէ էօլիւմիւնիւն սէմէ-
րէսի օլտըրը էճլտէն խէլասա նա'իլ օլմուլ
օլան ատէմտէ հիւքմ սիւրմէքտէ օլան էն
գուվլէթլի հիսսիյաթ Քրիստոսա տօղրու մու-
հապլէթ, վէ պու մուճապլէթի միւմքին օ-
լան հէր պիր վէսիլէ իլէ իպրազ էթմէք ի-
չիւն պիր արղու օլաճադ տըր: Քրիստոս
տալիլ «Հէր մալիւզա պէշարէթլի վա'ղ է-
տիլիլ» էմրիլլէ մուճապլէթիլիլնէ նէ եօլտա
իպրազ էթմէմիլ վաճիլ իտիլինի պիլլէ իւրա'է
էթմիլ տիւր: Օ պիլլէ ֆաղիլի, ճահիլի, վէ տէրա
ու մէչաղաթտա պուլընանլարը կէօսթէրէ-
րէք, «Պու. էն քիւլիւքլէրտէն պիրինէ հէր նէ
քի էտէր իսէնիլ, պանա էթմիլ օլուճարընըլ»
տէյիլ պուլընմըլ տըր: Պիլլաթ Քրիստոսըն
իւրա'է էյլէտիլի պու եօլտա քէնտի մէմու-
նիլլէթ վէ չիւքրանիլլէթինի իպրազ էթմէյէն
պիր խրիսթիան գուվլէթլի պիր խրիսթիան
սայըլա պիլլէր մի:

(2) Խրիսթիան օլմադ Քրիստոսա պէնիլլէ-
մէք տիւր: «Էյէր պիր քիմէստէ Քրիստոսըն
թուճը եօգ իսէ, օ անըն տէյիլ տիւր» Պիր
ատէմ պիր խրիսթիան հալինտէ նէ տէրէճէ
քէսպի գուվլէթ էտէր իսէ, հէման 'այնի
տէրէճէտէ զիյտտէ օլ թուճա մալիք օլաճադ
տըր: Քրիստոսըն թուճը անը պալլալարըն
խայը իչիւն քէնտի նէֆսինի ինքեար էթ-
մէյէ տէլալէթ էյլէտի: Քրիստոս՝ խասթալա-
րա չիֆա վէրէրէք, աճ օլանլարը իթ'ամ է-
տէրէք, ճահիլլէրի թա'իւմ էյլէյէրէք, վէ մէ-
լէքիլթիւն ինճիլինի վա'ղ էտէրէք տա'իւմ
իչլէմէքտէ իտի: Ծիտտի պիր սուրէթտէ ա-
նա թապիլ՝ օլանլարտան հէր պիրի ետալի
ինսանի էլէմ ու էնտիլլէ վէ ինսանի կիւնտի-
տան թահիլը օլուճմադ կէրէք տիլլէր: «Ֆու-
գարա տա'իւմ սիլլին իլէ տիւր» սէօզիւ օլ
վաղթա նէ գատար ուլըն իտի իսէ, պու
վաղթա տալիլ հէման 'այնի տէրէճէտէ ուլ-
ղու տըր: Եա' թահիլ Ալլաճ, պու կիւն պու
տիյարտա պուլընան պիլլէր վէ օն պիլլէր-
ճէ աճ վէ պիլ 'իւլաճ օլարադ սօղուդտա տիլթ-
րէյէնլէրէ սէն մէրհամէթ էյլէ: Մէրհամէթլի
Բապլ, քէնտի էվլատալարընըն, «Փէտէր, վա-
լիտէ, աճ ըմ. պանա էքմէք վէրին» տէյիլ օլան
րէճասընը տիլլէյիլ տէ, «Օղլուճ, էքմէք եօգ
քի սանա վէրէյիլ» տէմէյէ մէճպուր օլան
վալիտէյէն սէն 'ինայէթ էյլէ: Ալապի թա-
վիլ պուլընտան տա էսթէնիլիլ տիւր: Պու. պէօ-

յիւր փաթեթով տար արդարեւ անհաշիւ
յիւնիկ։ Մէջիւնէն էր, զուգարհանէն էր, ֆա-
հիշէ խանէն էր տա՛րմա աչքդ տըրտար։ Շէյ-
թանըն իշխիւնէր չօգ օրուս՝ զայրէթիւն հեմ
տախի պէր տէվամ իշխմէքտէ տիրէր։ Տէ-
րուն ի մէմէքէթտէն կէլէն հէր պիր կէնճ
անլէր թարաֆընտան թուրուլըս ճէհէնէմէ
սիւրիւքէնմէք թէնլիքէսինտէ պուլընմագտա
տըր։ Պու առէմէրի վէ քէնտի փէտէրինին
խալք էյլէտիյի ճանարը գուրթարմագ իշխն
ասլա սա՛յ ու զայրէթ էթմէյէն պիր առէմ
գուլվէթի պիր խրիսթիյան թէսմիյէ օրուս
պիրլը մի։ էյէր պիր առէմ պու կիպի՛տրի-
ղէլէրէ քէնտի կէօզ վէ գուլաղընը գափար
իսէ, պիրա չիւպէ մալիք օլաղըն ճիւղի՛ր ու-
հանի գուլվէթի տախի զայս էտէճէք տիր։

(3) Եալընըգ էյիլիք էթմէք զայրէթիլէ մէմ-
լու օլան պիր 'էօմր, շէրրին ճիւմէ հիւճու-
լէրինէ մուգալէմէթ էթմէյէ հաղըր օլա պի-
լիւ։ Բուհանիճէ ուլուլուգ օլան պիր առէմ
չիւպէլէրէ գահիպ օլուր, թէճրիպէլէր անա
հիւճուլ էտէրէր, վէ անլէրի բուհանի իշխ-
րէ տօղրու նէ գատար սօղուգ պուլըրլար իսէ
հէման 'այնի տէրէճէտէ քէնտի հիւճուլարը-
նը թէքարլամագա տէվամ էտէրէր։ Մէլէ-
քիւթ ի իւա՛յիլէնին գանուսնընճա եալընը Ալ-
լանըն իրատէթիւն իճրա էթմէք սա՛յ ու զայ-
րէթիւնտէ պուլընան առէմ Ալլանըն նուրըն-
տա հիւրիւյէճէք տիր։ 'էօմրիւն սըրըր էն
էյի պիր սուրէթտէ անճագ եալամագլէ անկ-
լալըր։ Աճըգ հիսսիյաթընը եախօտ ուլգու
վաթըթաթըլէ իսթիհալ էյլէտիյիմիլրաճաթը
քիւթիւպը 'իւմիյէ եա թըպպիյէտէն տէյիլ,
անճագ պու շէյլէրի պա թէճրիպէ հիսս էթտի-
յիմիլտէն պիրիլիկ։ Պէօյլէ տախի բուհանի
'էօմրիւն հաղիգաթլարը, բուհանի պիր 'էօմր
կէչիւրմէքէ անկալալըր։ Ալլանըն իրատէթի-
նի իճրա էթմէք սա՛յ ու զայրէթիւնտէ պու-
լընան պիր առէմին իւսի հաղիգաթմալիք
օլաղընըն իսպաթը քէնտի տէրուսինտէ տիր։
Պու 'էօմր քէնտի զաթընտա մէսէրէթէ մա-
լիք օլաղընտան, անա մալիք օլանըն՝ Ալլան
էօզ տըր, ախրէթ էօզ տըր, տէյէրէք քէնտի
հայաթընը գաթ՝ էթմէսի միւմքինսիլ տիր։

Իշխմէք պիր թէք խրիսթիյան իշխն գուլ-
վէթ մէնպա՛ը օլաղըն կիպի, պիր քիլիսէ
իշխն տախի էօյլէ տիր։ Ձա՛իֆ վէ ճահիլ
ա՛ղալարտան 'իպալէթ օլան պիր քիլիսէ
զա՛իֆ վէ ճահիլ օլուր։ Շախսալըն թապիա-
թընտան քիւլիյէն միւսթագիլ օլարագ, չօգ-
լուղը գուլվէթ 'ատտ էտէն եանկըլ պիր
թէսալվուր վար տըր։ Փաղաթ հաղիգաթը
հալ էօյլէ տէյիլ տիր։ Գուրուլըն վիւսթա
ատէմէրինին տիւանէճէ օլան իշխէրինտէն
պիրի Երուսաղէմին գալթը իշխն չօճուգ-
լարտան 'իպալէթ պիր էհլի սալիպ (խալալի)
կիրուհը եօլա չըգարմալարը իտի։ Ձէվալըն չօ-
ճուգլար մուգատտէս տիյարաասլաէթիշէմէ-
տիլէր։ Անլէր մուգատտէս տիյարա եթիւմիլ
օլալար իտի, վէ պիւթիւն էվրօփանըն չօ-
ճուգլարը օրատա թօփլանմըլ օլալար իտի
պիլէ, անլէր զա՛իֆ վէ ֆա՛իտէսիլ պիր օրտու
թէշքիլ էթմիլ օլաճաղար իտի։ Աթրիգանըն
իշխն թարաֆընտան կէլէն պիր վաճիլ
Բուս լիսանըն նէ տէրէճէ անկալամագ իսէ,
պին վաճիլ պիրիլքտէ օլ լիսանը օլ պիրտէն
դիյատէ անկալամագլար։ էյէր պիր քիլիսէ-
նին ա՛ղալարը թագվա վէ բուհանի սա՛յ ու
զայրէթտէն մահրում իսէլէր, պիլգաթ քի-
լիսէ պու շէյլէրտէն մահրում օլաճագ տըր։

Պու ճիւմէ իլէ պէրապէր քիլիսէ թէշքի-
լաթընըն էհէմիլէթի պէօյիւք տիր։ Պու եօլ-
տա խրիսթիյանլար քէնտի սա՛յ ու զայրէթ-
լէրինի պիրլէշտիլիպ նիգամի պիր սուրէթտէ

իլլէյէ պիրիլէր։ Թէշքիլաթ մալիք օլան պիր
քիլիսէ 'այնի սալըտա օլուպ տա պիր կէօնէ
թէշքիլաթլարը օլմայան պիր թագըմ ֆէրտ-
լէրտէն վիյատէ իշ կէօրէ պիրիլէր։ Պու տի-
յար քիլիսէլէրի իշխն պէօյիւք իշ վար տըր։
Անլէր, Սէլանիք քիլիսէսի կիպի «Նիգամաղ
քիմսէլէրէ նասիհաթ վէրէրէք՝ եիւրէքսիլլէ-
րի ճէսարէթլէնտիրիպ՝ զա՛իֆլէրէ տէսթիլի
օլարագ, ճիւմէ հաղընտա թէ՛նին» էթմէք
կէրէք տիրէր։ Անլէր ճէհալէթ, տինսիլլիք,
վէ ֆըսգ ու ֆիճուր 'ալէյնիտէ զայրէթիլ
պիր օրտու թէշքիլ էթմէլի տիրէր։ Քիլիսէ
պու իշի կէրէք պաշալարըն, վէ կէրէք քէն-
տի խալըն իշխն իճրա էթմէլի տիր։

Պու անէտէք քիլիսէնին գուլվէթլէնմէսի-
նէ մէտար օլան տէօրթ էսասի խուսուսլարը
դիքը էյլէտիք։ Արգու էտիլէճէք պաշա
խուսուսլար տախի օլուպ՝ քիլիսէնին գուլ-
վէթլէնմէսինէ անլէր տախի ֆա՛իտէլի իսէ-
լէրտէ, դիքը օլուսան տէօրթ խուսուս էսա-
սի օլան խուսուսլար տըրլար։ Լիյազաթլը
մէ՛մուրիյն ի բուհանիլէյէ, գալի պիր իմանա,
վէ թէրաղգի բուհանի հէմտէ խրիսթիյան սա՛յ
ու զայրէթիւնէ մալիք օլան պիր քիլիսէ, պաշ-
ա շէյլէրտէն մահրում օլա սա գուլվէթիլ
տիր, հէմտէ անըն գուլվէթիլ քէնտի տէրու-
նիտէ տիր։ Ալլան իսան էտէ քի, պու տիյար
քիլիսէլէրինին ճիւմէսի տախի պու ճիւս քի-
լիսէլէր օլալար։ Օլ վաղըթ մուսպիրիմի-
լին արգու էյլէտիլ կիպի տէյիլ եալընը
իւկիլիք քիլիսէսի, անճագ էվրօփանըն սա՛իք
քիլիսէլէրի վէ Ամէրիգա քիլիսէլէրի տախի
պու քիլիսէլէր իլէ տօսթանէ 'ալաղալարա
կիրմէյէ արգուքէլ պուլընաճագլար։ հէմտէ
տէյիլ եալընը պու քիլիսէլէրէ էյիլիք էթմէք
մագսէտիլէ, անճագ պիլգաթ քէնտիլէր տա-
խի պէօյլէ պիր իթիհիստտան իսթիֆատէ
էթմէք արգուսընտա պուլընաճագլար։ Օլ
վաղըթ Ալլանըն մու՛սվէնէթ ու 'լնայէթիլլէ
պու քիլիսէլէր տինսիլլիք 'ալէյնիտէ օլան
մուհարէպէյի եալընը պաշալարընա իլէրի կէօ-
թիւրէ պիլլէճէքլէր։ Վէ, «Եալընը պիլգիմ
քիլիսէ տօղրու տըր, վէ պիլգաթն պաշալա-
րըն ճիւմէսի էհլի զէլալէթ տիրէր» տէմէք
տէրէճէսինտէ միւթէքէպպիր օլմայան էճնէ-
պի խրիսթիյանլար տախի արթըգ թիւրքիա-
տա ինճիլի վա՛ղ էթմէք պիլգէ ֆարգ տըր
տէյիլ տիւշիւնմէյէճէքլէր տիր։

ԲՈՒՍԻԱՏԱ ԽՐԻՍՏԻՅԱՆԼԳԼՆ ՏՕԳՈՒԶ
ԵՒԻԶԻՆՃԻԻ ԵՒՎՄԻ ՍԵՆԵՎԻՍԻ
(Աւետարանի 50-րդ հոգեւորականի պաշտօն)

Պէօյլէճէ՛ խրիսթիյանլարըն՝ Բուսիյա իտ-
լալըյէ մէմէքէթ քէնտի իւղէրինէ ինճիլին
նուրընը գուլվէթ իշխնտէ օլան մութփէրէսթ
մէմէքէթլէրէ կէօթիւրմէք մէմուլիլէթիւնի
ալար, վէ պու կէլէն տօղրու 'ասը գարֆըն-
տա Բուսիանըն սալթանաթը, էվրօփա, Ա-
սիա վէ Ամէրիգատա տըրտըլը սըրատա հէր
էրտէ տախի Բուսիալը միսիօնէրէր, Բու-
սիա 'ասքէր վէ պալթաճըրարընը էօնիւնտէն
կիտէրէք անլէրէ տէլալէթ էթտիլէր։ Բուս-
լար իլէ թաթարլար արաւընտա ուղուս՝ 'ասը-
լար տէվամ էթմիլ օլան թէհիլքէլի մու՛սարա-
ղալար հիքեպէսինտէ, թէվարիս Բուսիալը
փափալարըն պէհատըրանէ օլան ֆի՛լ ու
խըտմէթլէրինէ պիր չօգ փարապ սահիֆէլէր
վաղֆ էթմիլ տիր։ 'Ալ էլ 'ուսում անլէր
քէնտի մանասթըրարընը Բուսիա հուսուսը
խարիճիտէ — թաթարլարըն փէք չօգ պու-
լընտըղարը սահրալարտա — ինչա էտէրէր,
վէ չօգ տէֆա՛ն բուհանի խըտմէթ էսանսընտա
թէհիլքէ զուհուրըն պէյան էտէն չանըն
սէսի անլէրի տիւսէր պիր իշէ տա՛վէթ էտէր

իտի։ Պու հալտէ անլէր տու՛ա քիթապլարըն-
լէ թէսպիլէրինի պրագըպ, դըլըճ վէ թիւ-
ֆէնկէ միւրաճա՛թ էտէրէր իտի։ Անլէր
պու եօլտա քէնտի քէնտիլէրինի թաթարլա-
րըն հիւճուլընտան վիգայէյէ, վէ եա թաթար-
լարըն էլինէ տիւշիլլէլ օլան եիւղէր վէ պին-
լէրճէ Բուսիալըն էսիլլէրին թաթարլինէ դօ-
շարլար իտի։ Վէ ֆիլ վաղը՝ պու մանասթըր-
լար էսքի վաղըթլարտա զաղապլարընը թէս-
քինի 'ատիմ իւլ իմքեան օլան թաթարլար-
տան գօլալանմագտա օլան Բուսիալըլար ի-
շխն չօգ տէֆա՛ն էմին պիր մէլճա՛ օլմուշ
տըրլար։ Վէ հաթթա պու կիւն գալըն վէ
գուլվէթի տիւարլարը օլան վէ եղզըմագ
իւղըն օլան գուլլէրի իւղէրինտէ փասլը թօփ-
լարը մէվճուտ օլան Բուսիա մանասթըրլարը
պուլընմագտա տըր։ Պու մանասթըրլար իտրի-
ճէն էսքի հէյ՝ էթլէրինտէ գալմըլար իսէ տէ, օլ
էսքի բուհ միւ՛նէպէտէն զա՛լ օլմուշ տըր։
Շիմտիքի էյի իթ՛ամ էտիլմիլ, տալթանըլտա
աղըր վէ թէնպիլ օլան բահիպլէր զայրէթիլ,
չէճի՛ վէ իշիւղար օլան սէլէֆլէրինէ ասլա
պէնկպէմէլլէր։ Մանասթըրլարըն գալըն տի-
վարլարը չիմտի իշէ եարամաթըղարը կիպի,
իշխէրինտէ պուլընան բահիպլէր տախի ֆա՛ի-
տէսիլ տիրէր։

Բուսիալը 'աղիլլէրին էսամիսինին թէֆ-
թիլի պա՛ղը շայանը տիգգաթ խուսուսաթը
օրթայա չըգարմագտա տըր։ Հէր նէ գատար
'աղիլլէր էսամիսինին պաշընտա Փրէնտէս
Օլկանըն իսմի պուլընմագտա իսէ տէ, 132
'աղիլլէրին եալընը 4 իւնիւն գատըն օլմա-
լարը, Բուսիատա գատընլարըն 'աղիլ պիր
'էօմր կէչիւրմէլէրինին էրքէլէրինքինտէն փէք
կիւճ օլաղընը իմա էթմէքտէ տիր։ Ձար-
լարըն էյամը սալթանաթընտա իսէ, էրքէք-
լէր պիլէ հաղիգաթը աչըգ պիր սուրէթտէ
սէօյլէմէքտէ պէօյիւք կիւճիւք չէքէրէր
իտի։ Պու խուսուս, պէլ առէմէլլին 'Բիւս-
տոս 'աղընտա տիւանէ օլմալէ 'աղիլլէր էսա-
միսինէ կէչմէլլէրինտէն պէտիհի տիր։ Միւս-
թէլիֆ 'ասրլարտա եալայան 'աղիլլէրին ա-
տէտի իսէ աթիտէքի ճէտվէլտէն անկալալա
պիր։ Օնընը 'ասրտա 3 'աղիլ. օն պիրին-
ճիտէ 17. օն իքինճիտէ 20. օն իւլիւնճիտէ
15. օն տէօրտիւնճիտէ 16. օն պէչինճիտէ
29. օն ալթընճիտէ 22. օն եէտիւնճիտէ 6.
օն սէքիլինճիտէ 4, օն տօղրուլընճիտէ հէլ։
Հալ պու քի Բուսլար, թաթարլարըն պօյլու-
տըրըլը ալթընտա եախօտ զատտար Ձարլա-
րըն թահթը իտարէսինտէ պուլընտըղարը
վաղըթ Բուսիա 'աղիլլէր իլէ տօլու իտի։
'Աղիլլէր էսամիսինէ կէչիլլէրին սօն Բուսիա-
լը 1783տէ վէֆաթ էթտի։ անտէն պէրու
պիր 'ասը կէչտի, ֆագաթ պաշա պիր 'ա-
ղիլ տտա հուհուր էթմէտի։ Բուսիանըն,
արթըգ քէնտինէ սէվիլիւլ օլան «Աղիլ»
լաղըլընտան վաղ կէչմէսի իշխն միւնասիպ
վաղըթ կէլմիլ տիր։ 'Աղիլ Սիւստըն, պաշ-
ալար տախի 'աղիլլէր էսամիսինէ կէչիլլէ-
սին տէյիլ օլան իսթարընա չիմտիքի Ձարըն
փէտէրի իքինճի Ալէքսանտըր «Պէօյլէ շէյլէր
չիմտի ֆա՛իտէտէն զիյատէ գարարը մուճիպ
օլմագտա տըր» տէյիլ ճէվապ վէրմիլ տիր։
պուլնտա միւշարիլլէյի փէք տօղրու սէօյլէմիլ
տիր։ Քէնտի վա՛տլարը մուճէպինճէ ֆագիլ
գալմագ կէրէք օլան բահիպլէր եաղ վէ սու
իշխնտէ մահֆուղ պիր չօգ 'աղիլ 'ատտ օ-
լուսան պաղիլլէր իլէ 'իլլէթլէրէ չիֆա վէր-
մէք իտտի՛ասըլլէ էյի պիր թիճարէթ իլէրի
կէօթիւրմէքտէ տիրէր։ Միւ՛նիլէ գուլվէ-
թինէ մալիք օլան թաթարլար իլէ տախի պիր
չօգ հիլլէլի տօլապլար տէճիտէրիլմէքտէ տիր։
պու ճիւմէ իլէ պէրապէր պու կիւնքի կիւն-

Իսրայէլտէն մա'տաւը հազարի Ալլահ թէսաւ-
վուրընտան պիլէ մահրում իքէն, թագրիպէն
պոռնտան 2,500 սէնէ մուգատուէմ Եռնանիս-
թանտա, չու կէօրիւնէն 'ալէմ ու ճիհանըն
էսաւը, վէ իսալիդ ի մութլագ օլան պիր զա-
թըն մէվճուտիյէթի թէսաւվուրը օլ վաղթըն
'ուլէմաւընըն նազարը տիգգաթընը ճէլպ էյ-
լէյիպ, պիր միւտտէթ պա'զը ֆէյլէսօֆլար-
պու թէսաւվուրըն թա'լիմինէ տէվամ էյլէ-
տիլէր: Եռնանիսթան քէնտիինէն էն փարազ
ղէմանընտա իքէն, 'իյ ռու 'իքէթ, վէ զէվզ
ու սէֆանըն հիւքմիւ, վէ մատտէնին մահի-
յէթինի ինքհար իլէ, հէր շէյին զահիրի վէ
պի էսաւ օլտուղու իտտի'աւընտա պուլուռնան
սաֆաթմաճըլարըն թէ'սիրի զալիպ պուլուռն-
տըղը սըրաւտա իտի քի, նախահէն պիր զաթը
ֆէթանէթ սիմաթ մէյտանա կէլիպ, «էյ Ա-
թիւնալըլար, սիդ ինսան սընըզ, վէ ինսանա
լա'իպ օլան 'ամէլ իճրաւընտա պուլուռնընը»
տէյէրէք, ինսանի իյազաթ վէ 'ուլվիյէթ թա'ւ-
լիմ էյլէտի: — Սօգրաթ զուհուր էյլէտի: —
Պու զաթ, պիր օյմաճը օղու օղուպ, թա-
րիս ի Միլատտան 469 սէնէ էվլէլ Աթիւնա-
տա թէվէլլիւտ էյլէմիլ իտի, ֆէտէրինին
սաղըղընտա թէ'ալլիւմ իլիւն չօգ ֆուրսաթը
օլմաւը իսէ տէ, մէրգուճըն վէֆաթընտան
սօնկրա քէնտիինէ իսապէթ էտէն միւրաւմու'ա-
վէնէթիլէ ֆէլսէֆէ թահսիլինէ սարֆը էվ-
զաթ էտէ պիլտի: — Շիմաթ Եռնանիսթանըն
շարղընտա վաղը' տիլէր պիր մէվէքէթէ, —
Ֆիլիսթինէ, — 'աթֆը նիկէտա էտէլիմ:

Պէնի Իսրայէլ Մըսըր տիյարընտան չըզա-
լըտան պէրու Շէրի'աթը Մուսաւլիյէ թան-
դիմի թահթընտա պուլուռնմաւընա բաղմէն,
խարիճէն էվամիր ի իլահիյէ մուճէպինճէ հա-
րաքէթ էթմէքտէ իքէն, պաթընէն քիզպ ու
րիյա իլէ մէմու օլանլարա, «վա'յ սիզէ, էյ
'ուլէմա վէ Ֆէրիսիլէր, սիդ խարիճէն դօյուռն
լիպաւարը լապիս օլուպ' պաթընէն դաթընը
դուրթլար սընըզ» տէյէ պիլէն պիրի — Բրիս-
տոս — պուռնտան 1887 սէնէ մուգատուէմ
Եթրուշալիմին Պէյթլէհէմ շէհրինտէ թէվէլ-
լիւտ էյլէտի:

Սօգրաթ վէ Բրիստոս 'ալէմմիւլաճէհէսին-
տէ խալը տիլգաթ ճէլպ էյլէմիլ զաթլար օ-
լուպ, կէզաթիլէրի հէր մահալ ու մէքեանտա
պիր Ալլահըն վէ էպէտի հայաթըն վարըղը,
մէզլիյէթ ի ինսանիյէ վէ ֆէզա'լիլ ավազիլի
թա'լիմի իլէ մէշղու պուլուռնաւորա: — Պու
իքի զաթլար չօգ խուսուլարտա պիր պիրէ-
րինէ միւշապի'ս իսէլէր տէ, խալը խուսուս-
լարտա տաթիլ պիր պիրէրինտէն քիւլլիյէն
միւթէֆէրիդ տիրէր: Սօգրաթ, Ալլահըն վա-
հիտ, գաւոր ի մութլագ, հազըրը մութլագ
բահիմ, խալիդ թիւլ վէ միւտիր ի 'ալէմ օլ-
տըղընա ինսանը վէ թա'լիմ էտէր իտի:
Բրիստոս իսէ Ահա Միթիդ թանդիմինտէ
պէյան օլուռնան Ալլահըն վիւճուտ վէ թա-
պի'աթընը միւսէլլէմ 'ատտ էտէրէք, Անըն
ինսանա տօղրու 'ալազասընը, շէֆիդ պիր վէ-
տէր վէ ճիւմէ ինթիյաճաթը իքէնա' էտէր օլ-
տըղընը պէյան էյլէտի:

Պու տիւնհատան էթթէտէ ճէմ'ի ի էլէմ ու
քէտուրէթտէն 'արի վէ պէրի օլուպ, էօլիւ-
միւն ապա կիրէմէյէճէյի, վէ ճանըն օրատա
Ալլահ իլէ իլ էլ էպէտ պուլուռնաճաղը պիր
մէսքէն օլտըղընը Սօգրաթ, տիւման իլիւն-
տէն կիպի կէօրիւպ թա'լիմ էթմիլ իքէն,
Բրիստոս, «Պէն հաշարըմ, սիդ տաթիլ հա-
շայաճազսընըզ» «Պէն նէրէտէ իսէմ սիդ
տաթիլ օրատա օլաճազսընըզ» «Գըյամէթ վէ
հայաթ պէն իմ, պանա իման էտէն ֆէվթ օլ-
սա պիլէ հայաթտա օլաճազ տըր» կիպի
թաղրիլէրի իլէ հայաթը միւսաթաղպէլի էն

աչըզ սուրէթտէ պէյան էյլէմիլ օլտըղընտան,
Բէսուլ Անըն հազընտա «հայաթ վէ լայէ-
մութլուգ իլհար էյլէտի» տէյէ պիլմիլ տիր:

Բրիստոս կէճէյի սապահա զատար տու'ա
իլէ կէշիրի իսէ, Սօգրաթ տա 'ալի միւթէ-
լա'աթ իլէ կէշիրի Բրիստոս, «Պէն քէնտի-
լիյիմէն պիր շէյ էտէմէմ, պէն քէնտի իրա-
տէթիմի տէյիլ, իլլա պէնի իրսալ էտէն իէ-
տէրին իրտաթէթինի իճրա էտէրիմ» տէտիյի
հալաթ, Սօգրաթ տա, «Պէն քէնտիլիյիմտէն
սէօյլէմէյօրըմ, իլլա տէրուռնիմտէ օլան ճիւն
պէնի սէօյլէտիյօր» տէր: Բրիստալը Մու-
գատտէն «Բուհուռնա զապիթ էտէն շէհր ֆէթ-
էտէնտէն էֆղալ տըր» տէտիյի հալաթ, Սօգ-
րաթ տաթի «Ճանա վէ թէնէ հիւքմ էթմէյի
էօյրէնմէք էն միւսպարէք շէյ տիր: հազիգի
սա'ատէթ հաղիգաթը պիլիպ, անա կէօրէ'ա-
մէլ էթմէք տիր» տէր: Բրիստոս, պիր թա-
զըմ պալըզըլար թա'լիլալպ Եթրուշալիմ սօ-
գազարընտա էհալիյի միւթէհայիլը գըլան
պէլիզ վա'զլար վէրտիլի կիպի, Սօգրաթ տա-
լի պիր թաղըմ շալիւրալէրի իլէ պէրապէր
կէշէրէք Աթիւնա սօգաղարընտա լայէմութ-
լուգտան պանա էտէր:

Պու ճիւմէլ իլէ տէ Սօգրաթ զա'աթ միւսպ-
թէլա պիր ինսան իտի: քէնտիսի մէզլիյէթ ի
ինսանիյէ թա'լիմ էյլէտիլի սըրտտա նիսա
թա'լիֆէսինի ճիւնա պէշէրին էն էտնա թա-
պապսընա վաղ' էյլէտի: Հիւսն ի տիլազ
թա'լիմ էտէր իքէն, ախազ պօղան միւսքի-
րաթա քէնտիսի միւսպթէլա իտի: Սօգրաթ
ինսան օլտըղըն ճիւնէթլէ պա'զըլարա նիւմու-
նէ ի 'իպիլէթ օլսա պիլէ 'ուճուլ իլիւն պիր
նիւմուռնէ ի Եթրուռնէ օլամաղիտի: Սիյրէթի
թա'լիմինէ մուվաֆըզ տէյիլ իտի: Փազաթ
Բրիստոս 'իստ Ալլահ էֆէնտի հա գուլէրէք
հա գարը, պէօյիւք հա քիւլլիւք ֆէրգի օլմա-
տըղընը թա'լիմ էթմէքլէ, լիյազաթ ի շալսի-
յէնին նէ տէմէք օլտըղընը իլհար էյլէտի:
Հիւսնի ախազ խուսուսուռնտա քէնտիսի
տիւնիլէյէնէրին «Պուռնու կիպի հիլ պիր ա-
տէմ սէօյլէմէմիլ տիր» տէյէ պիլէճէքլէրի սու-
րէթտէ թա'լիմ էյլէտի: Էվսաֆ ու ախազը
շալսիյէտինէ կէլինինճէ, քէնտի խապիլէրի-
նէ իթիթապէն, «Սիգտէն քիմ պէնտէ կիւնա
խալաթ էտէ պիլիլ» տէյէրէք, խապիլէրինէ
պիլէ մէյտան օղուպ պիլէճէք պիր հալաթէ հա-
շաւը: Գալպիլտէ հիլ պիր թէնազլիւս հիսս
էթմէյէրէք, «Պէն վէ փէտէր պիր իլ» պէնի
կէօրէն փէտէրի կէօրմիւշ օլուր: «Տիւնհա
պէնիմ վաթիթամ իլէ խալը օլուռնուռ» կիպի
խաթի'ալէրտէ պուլուռնա պիլիլ իտի: Բրիս-
տոս նիւմուռնէ ի 'ալէմ տիր, չիւնքի նիւմու-
նէ ի քէմալ տըր:

Սօգրաթ քէնտի էֆքեար վէ թէսաւվոլու-
րաթընըն խալըսընը Թաղէն Անալիւալօրտա,
Չէնէֆօն վէ Չէնօ կիպի զաթլարտան ալմը
օլա պիլիլ իքէն, Յիսուս քէնտի թա'լիմի ի-
չիւն քիմսէյէ միւնէթտար օլմալըպ' տէտիլ-
լէրինին միւ'էլլիֆի քէնտիսի իտի: Օ քի-
թապ թէ'լիֆ էթմէտի, վէ հաթթա պիր սաթը
պիլէ հաղաղընըն զիքրի հօգ իսէ տէ, սէօյ-
լէտիլի վէ իճրա էյլէտիլի ա'մալ հազընտա
հաղընալար էմալալըզ գալմը վէ գալաճաղ-
լար տըր:

Պուռնալըն սօն կիւնէրինտէ տաթի աղ չօգ
միւշապէհէթ կէօրիւնմէքտէ տիր: Սօգրաթ
Ալլահըն վահաւանիյէթինի թա'լիմ էյլէտիլի ի-
չիւն էհալի թարաֆընտան «Իլաշարըմըզա
գարըն սէօյլէյօր, վէ կէնճէրիմիլի իլլալ է-
տիյօր» տէյիլ իթթիհամ էտիլիպ էօլիւմէ
հիւքմ օլուռնուռ: — Բրիստոս իսէ միւթէ'ա-
սըպ Եթրուշալէր թարաֆընտան «Քէնտիսի
Ալլահա միւսաւլի էթմէքլէ քիւլլի էտիյօր,

վէ էհալիլի իլլալ էտիյօր» տէյիլ էօլիւմէ
հիւքմ օլուռնուռ: Սօգրաթա նուշ էթմէք ի-
չիւն զէհր գատէհի թագաթիմ էթտիլէրինտէ
պիլա թէրէտաթիւտ ալըպ' շալիւրալէրի քէնտի
իչիւն աղաւաղալար հալաթ, անլէրէ «Պէնիմ
իչիւն աղաւաղալըզ» պէն տահա ա'լա պիր
մէսքէնէ կիտիյօրըմ» տէյէրէք սօն նէֆէսէ-
տէք սապիթ գալաթ, վէ զէհրի թագաթիմ է-
տէնէ խալը տու'ա օղուտուռ: Բրիստոս տա-
լի մաղթէլէյէ կէօթիւրիւտիլիւ սըրաւտա,
քէնտիսի իչիւն աղալան գարըլար կիրուհինէ
«էյ Եթրուշալիմ գըղլարը, պէնիմ իչիւն աղ-
լաւալընըզ» տէր, վէ քէնտիսի թէ'ատտի է-
տէնլէր իչիւն «էյ փէտէր, անլէրէ 'աթիլ էյլէ,
զիւրա նէ էթտիլէրինի պիլմէյլէր» տէյիլ
տու'ա էյլէր:

Սօգրաթ քէնտի 'ասընտա հաշայան ա-
տէմէրին չօղալընտան ֆէրգլի պիր ինսան
իտի: Բրիստոս իսէ, 'էօմիւ, 'ամէլլէրի վէ
գըյամընըն պէյան էյլէտիլի վէճիւզըն ճէմ'ի ի
'ասըն տաթիլէրինտէն ֆէրգլի վէ հաթթա
խալիլ իւլ 'տտէ պիր զաթ իտի:

Տիւնիլլէր մէշահիրինտէն Ժան Ժազ Բուսօ
Բրիստոս հազընտա «Ինճիլլէրին թէրճէ-
մէ ի տիլալինտէն պահա էթտիլի զաթըն սա-
տէճէ պիր ինսան օլմալը միւսքի'ն մի տիր:
Անըն թա'լը ու հարէքթիլէրինտէ նէ կիպի
պիր լէթաֆէթ վէ գուտալիյէթ վար տըր:
Անըն մէվիլէսի նէ լաթիֆ տիր: Անըն իրտա
պուլուրուռըն թէմալիլէրտէ նէ 'ուլվիյէթ,
նութղալընտա նէ 'աթիլ հիւքմէթ, վէրտիլի
ճէվալարտա նէ ինթիլպահ վէ իսթիլաթմէթ,
վէ հըրալարը իլգէրինէ նէ գատար թէքմիլ
հիւքիւմէթի վար: Օ վա'զ էթտիլի պու ախ-
աղի մէպաթէրի հէմէհիլէրինին հա'նիլ մու-
հարէրաթընտան ալապիլիլ իտի» տէմիլ տիր:

Չէմանէմիլ մատուլուռնտան տիւնիլ ճօն
Սթուարթ Միլ քէնտի վէֆաթընտան պիր աղ
էվլէլ, «Սթիսթիյանլար էօյլէ պիր իլահի մօ-
տէլ թութմուշար քի, պէնի պէշէր արթըզ
անը զայպ էտէմէյիպ, միւսթաղպէլ տիւնիլ-
լէրի պիլէ անտէն իսթիֆատէ էտէճէքլէր
տիր: Բրիստոս կիպի պիր զաթ տիւնհայա
կէլմէմիլ տիրտէսէք, Ինճիլլէրին մուհարիլ-
լէրի պուլուռնան պիր թաղըմ պալըզըլար
վէ հաթթա էհլ ի պէլազաթ ֆաւլուս պիլէ
քէնտի զաֆալարընտան պուլուռն կիպի պիր
զաթ վաթի վէ թա'լիֆ էթմէյէ տայա միւզ-
թէտիր տէյիլ տիրէր» տէմիլ տիր:

Նիւլաթի լէքլաթ, Սօգրաթ ինսան կիպի
տօղտու, ինսան կիպի հաշաւը, վէ ինսան
կիպի էօլիւ: Փազաթ Բրիստոսըն մէվլու-
տու վէ 'էօմիւ, էօլիւմիւ վէ գըյամը իլահի
իտի:

Մար'ալ, Երուսաղիմ 3. ԱՇԱԽՆՆ
1887, 24 Նոյ.

ԻԼԱՆ

Եարըն կէնճէրին տու'ա մէճիլիլ ալաթուր-
քա սա'աթ 10տա Մատաթ Նիւլլին խանէ-
սինտէ իճթիլիմ' էտէճէք: Տու'ա մատաթսի,
Յուլ. 16. 32 այլթտէ պուլընըր:

Չէյթուռն հարիլգէտէկէանը իչիւն իքի լի-
րա էրգիլիկէանտա պուլընտան սօսթլարտան,
իքի լիւրա տաթի Մ. Պօլաթիլտէն ախալ էյ-
լէմիլ իլ:

Կէլէն հաթթաքի նիւսիլէմիլտէ իսթան-
պօլըն խրիսթիյան Կէնճէր շիրքէթի թա-
րաֆընտան Չէյթուռն հարիլգէտէկէանը ի-
չիւն 463 զը: Վէրիլտիլինի նէլը էթմիլ ի-
տիլ: հալ պու քի, մէքըիւր մէյալալ 483 զը:
օլուպ, պիր գըսմը Չէյթուռն հարիլգէտէկէա-
նընա, վէ պիր գըսմը Ատանա գահթգէտէ-
կէանընա թէվլի' օլուռնալը մուգարէր իտի:

ՇՈՒՆՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

Բուսի Գեղարքունիքի 5, Վե Ալաշկերտի Գեղարքունիքի 17 1887

ԱՆՎԱՆ Ը ՖՐԱՆՍԱ

Ֆրանսիայի միջնորդը զազեթալարը 'ուսմունքն ալարադ Մ. Գարնոնը ինթիսապը հազդընտա քեմալը մեմունքիցեթլե պահս էթմեթաթ տիրելը. ֆազաթ իֆրաթ ֆըրգա-սընա մեմունք ունի զազեթալարաթան պա-զըլարը թամմ իսթեթաթլեթը զաթը ինթիսապ էաթմեթաթլեթընտէն, չիմտիլիք ըրյաթէթ քիւրսիւսիւսիւս տօլտօլմադ իչիւն միւշա-րիլէյնին ինթիսապ էտիլիլ ումաթընտան պահս էթմեթաթ տիրելը: Մ. Գարնոնը չախ-սի օլան թապիլթ Վե սիյասի խուսուստա օլան մեպտէլեթի միւշարիլէյնի խարիճի մե-լէյնիտէ ինթիսապ Վե միւթէթիլ օլմադա տէլալէթ էաթմեթ թէսալվուրը իլէ, ինթի-խապըն նէթիճէթի Պէրլինտէ գանա'թպալիլ 'աթա օլունմադաթ տըր: Ֆազաթ ֆա-լիլ պի սա'իլ Ալման զազեթալարընտան պա'զը-լարը տախի, ինթիլալ ազընթընտըն էալը-նըզ մուլապաթէն տուրմուշ օլունպ' կէրէք իֆրաթ ճիւմունքիցեթ ֆըրգաթընտէն Վե կէրէք գրալիլէթ թարաֆտարընտէն մազամը իգ-թիտարա կէչմէք իչիւն իլք պա'նարտա պիր մուհարէպէ չըգարմադա չալըչաճապարընտան պահս էթմեթաթ տիրելը: Ֆրանսա Գոնկրէ-սինին ինթիսապ մեմ'էլէսինտէ 'ազիլանէ մու'ամէլէ էթտիլէթի կէրէք Ալմաթիւս Վե կէրէք Բուսիտա քեմալը խօշնուտի իլէ թէլազգիլ օլունմադաթ տըր: Պունընլէ պէ-րապէր Ալմաթիւս զազեթալարը Ֆրանսանըն միւսթադպէլի իչիւն փէք իմալիլ պուլընա-մայօրլար: Պու զազեթալար էնալիլ չու կէ-չէն 100 սէնէ գարֆընտա միւսինն 18 ինճի Լուի Գրալտան մա'տա Ֆրանսաթա մազամը իգթիտարա կէչիլէթին ճիւմէսինին տախի, կէրէք իմիէրաթօր կէրէք Գրալ Վե կէրէք Բե'իս օլուն, մու'այլէն օլան էյամը սալթա-նալթարընտէն իքմալ էաթմեթիլ օլունլարընտէ, Վե էալընըզ զիլք օլունան Գրալ Լուինին 9 սէնէ էյամը սալթանաթթան սօնկրա մա-զամը իգթիտարա պուլընտըր հալտէ Վե-ֆաթ էլէթալիլիլ, օլ պիրլէթին իտէ, էա ճէպ-րէն թալթաթան էնտիլիլաթլէթի, Վե էա իս-թիֆա էթմէլէ մէճպուր օլունլարընտէ պէյան-լէ, Մ. Գարնոն տանա էյի պիր միւսթադպէլ մե'մուլ էաթ պիլլիլ մի տէլիւ սու'ալ էթմէք-տէ տիրելը:

Պու ճիւմէլ իլէ պէրապէր ինթիսապին Մ. Գարնոնտան զիյատէ մուլաֆֆադիլէթլէ ճիւմ-լէ ճիւմունքիցեթ թարաֆտարընտէն պիրլէչ-տիրէ պիլէն, Վե Փարլամէնթին իթիմաթ ու հիւսն ի թէլէճճիւսիւսիւս գազանա պիլէն պալապ պիրի էօգ տըր: Թաշա միւշարիլէյն հազդընտա չէօյլէ էազմըլ տըր. «էյէր Մ. Գարնոն փէք պէլիլ պիր խալթիլ էալսօթ փէք տէրին տիւշիւնէ պիլէն պիր տիլիլաթ տէ-յիլ իտէ, միւսթադիլ Վե հէր ճիւմէլէ չալանը իթիւսա պիր աթէմ օլունպ, քէնտի գանըչընա կէօրէ ֆէտաքարըլլար էթմէլէ հազըր օլ-տըլընա տա'իլ էնալիլին իթիմաթընտէ գա-զանմըլ տըր:» Միւշարիլէյն քէնտի ինթիսա-պը իչիւն ճիւմունքիցեթ թարաֆտարընտէն իթիլիլաթընա միւնէթտար տըր. Վե պու իթ-թիսաթ պապիլ գալտընա Ֆրանսա գուլվէթ-լի օլունաթ տըր: Գրալիլէթ թարաֆտարա-րը իչպու պուհրան էնալանտա օլ տէրէճէ ֆէնտ պիր մէպէք իթիլիլաթ էլէթիլէր քի, քէնտի իւլէրլէթինն էնալիլիննէֆրէթին տա-լէթ էթալիլէր: Մ. Ֆէրրի ճիւմունքիցեթ նամ-ղէպէրինն էն միւթէթիլ իտի, չէօյլէ քի, անլէր քէնտի մէպտէլէրինն սալտը պուլը-

նարադ քէնտի ըլլէրինն միւսթալիլէյն Վե-ր-մէլի իտիլէր, Վե էյէր անլէր պէօյլէ էթմիլ օլունաթ իտի, Մ. Ֆէրրի իլք իթիլ իլէյնէն ինթիսապ օլունք իտի: Ֆազաթ ինթիսապ-տան պիր կէճէ էլվիլ զրալիլէթ թարաֆ-տարընտէն «Նէթիճէթի հէր նէ օլուն իտէ օլուն Մ. Ֆէրրի ինթիսապ օլունմաթըն» տէյիլ ինթիսապ օլունտու: Վե պունըն իւլէ-րինն Մ. Ֆէրրի քէնտի թարաֆտարընտէն Մ. Գարնոնը ինթիսապ էթմէլէրինն թալիլէյն էյ-լէթի, Վե Մ. Գարնոնը էլլին թուլթարադ, իլէյն-նի քէնտինն Վեթէճէյնն միւշարիլէյն պէյան էլլէթի: Թաշա մուլապիլիլին պէյանընա կէօրէ էյէր տէր հալ էնի պիր ինթիսապալթ վու-գու' պուլմուշ օլուն իտի, գրալիլէթ թարաֆ-տարընտէ քէնտի սալըլարընտէն իւլտէ իքի-սինի զապ էտէճէլէր իտի: Մ. Գարնոն էնա ի միւքէալէմէսինտէ ճիւմունքիցեթ ֆըրգալարընտէն իթիլիլաթընտէն, Վե կէլէճէք մէճիլա ի մէպ'ուսանտան գրալիլէթ ֆըրգա-պընտէն ինթիսապընտէն էնէմիլէթիլնտէն պահս էթմիլ տիր:

Թաշա իթիլգաթընտէ Բե'իս ինթիսապը մէմ'էլէթի Փարլամէնթտէ Մ. Ֆէրրի իլէ Մ. Գլէմանտըն պիրէր պէլլիլ մէլլիլ թուլթա-լարընտէ սէպէպ օլունաթ տըր: Մ. Գլէմանտ, Մ. տը Ֆրէսինէյնն ինթիսապ օլունմաթընտէն իմքէան խարիճիտէ օլունքընտէ կէօրտիւքտէ, քէնտի թարաֆտարընտէն Մ. Գարնոն թարա-ֆընտ կէչիլմէլէ մուլաֆֆադ օլունաթ, քէնտի-նիլ պիր ֆըրգա ը'իս հալիլտէ պէօյլէք գա-պիլիլէթ սահիլիլ օլունքընտէսալթ էթմիլ տիր: Պիլա չիւպիլ Մ. Գլէմանտ ուսթա պիր միւլապ-հէպէթ օլուն, Փարլամէնթին էն միւլաթէթիլ տաթմէլէրինտէն պիրի տիր: Մ. Ֆէրրի ճիւմ-հուրիլէթ թարաֆտարընտէն իթիլիլաթը-նա Վեպիլէ հալիլտէ պազըլմադաթ տըր. Վե կէրէք գրալիլէթ Վե կէրէք իֆրաթ ճիւմուն-քիցեթ թարաֆտարընտէն անա գարըն չըգ-մալարը Մ. Ֆէրրիինն քէնտիլէր 'իստիլտէ նէ տէրէճէ միւլաթէթիլ պիրի օլունքընտէ ա-չիլքաթ կէօթմէթաթ տիրելը. պու տալիլ միւսթալիլէյն նամընտէ էնէպիլ տիլիլաթիլար 'իստիլտէ գիյատէ արթըրաճաթ տըր:

Կէչէն ճիւմ'ա էրթէթիլապալտը քի Ֆրան-սա իչպու մէչնուր տիլիլաթընտէ գապ էաթ-ճէք իտի: Օպէլլին իսմիլտէ պիրի Մ. Ֆէր-րիլիլ մէպ'ուսան մէճիլիլտէն տըչարընտէ չազը-տը, Վե միւսթալիլէյն տըչարընտէ չըգադաթ իւլ տէֆ'ա պիր ըիվօլլըր իլէ անա ալթէլ էթաիլ Մ. Ֆէրրիինն ալարընտէ ճէրիլէլէր ազըր տէ-յիլլէր իտի իտէ տէ, միւսթալիլէյն տէրալ տօպթ-լարը թարաֆտարընտէն խալթիլաթնէյն նալ օ-լունտու, Վե սու ի գաթտաթ պուլընտէն ա-տէմ տէրաթէթ էտիլտիլ: Պիր կիւն սօնկրա ալընտէն թէլէկրաֆլար Մ. Ֆէրրիինն հալընտէ մուլիլալ ի մէմունքիցեթ օլունքընտէ, ֆազաթ ալթըպալ թարաֆտարընտէն քէնտիլէն իսթիլա-հաթ էթմէսինն թալիլէ էտիլալիլին պիլ-տիլաթտէ տիրելը: Գալթիլին էտիլտէ պու-լընտէն պիր թարաֆտարընտէն անըն վալթան-իլէլլէրիլք տուլընտէն ճիւմէլէթի էիլալ թուլթմըլ օլունքընտէն հալընտէն տըր:

Ենի պիր գապիլնէ թէլէլլիլ էլվիլա Մ. Կօպլէյն իւլալ օլունքընտէ իտի. ֆազաթ միւ-մալիլէյն պիր գապիլնէ թէլէլլիլնէ մուլաֆֆադ օլունմաթընտէն, պու իլ 1883տէ էալընտէ պիր ալ պալ Վեքէալէթ մազամընտա պու-լընտէ օլուն Մ. Ֆալիլէթ թալտիլ օլունտու: Միւսթալիլէյն տալիլ մուլաֆֆադ օլունմաթը-նա, էապալ Մալիլէ նալըրը Մ. Թիլար պու իլէ տա'լէթ օլունտու: Մ. Թիլար գապիլնէ թէլէլլիլնէ մուլաֆֆադ օլուն իտէ տէ, Միւս-պու միւսթալիլէյն մուլաֆֆադիլլէթիլնտէն

մէճիլա ի մէպ'ուսանտա խուսուսիլ պիր թէ-սիրի օլունաթընտէ, պու էճալն տիւշիլլէթի պուլընտաթընտէ համլ էթմէքտէ տիր: Ենի գապիլնտէ Մ. Ֆրանսա խարիճիլէ նէգարէ-թիլտէ խալա էտիլիլ տիր: Գապիլնէյնն օլ պիր ա'զալարը խուսուսիլ պիր թէ'սիր տա'իլ-պիլ քիւսէլէր տէլիլ տիրելը, Վե պիլգալթ գա-պիլնէյնն չիւսթիլիլ հիւքիւմէթին իլլէրինն ի-լէթի կէօթիլալմէլէր իչիւն թէլէլլ օլունքընտէ մուլապալթ պիր հէլ'էթ նազարըլէ պազըլ-մազաթ տըր:

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Էվրօպաթա չիմտի էն զիյատէ տիլգալթ ճէլալ էթմէքտէ օլան մէմ'էլէ Բուսիանըն Ա-վաթիլա հուսուտընտէ 'ապէր ճէմ' էթմէթի մէմ'էլէսի օլունաթ տըր: Վե ֆիլ վազը իչպու թէտուրիլքաթընտէ նէ տէրէճէթ իտիլինն, Վե անտէն մազաթ նէ օլունքընտէ անիլալալ է-հէմ պիր մէմ'էլէ տիր: Բուսիանըն Լէհիս-թանտա էվէյն չօգ 'ապէր ճէմ' էթմէքտէ օլունքընտէ չիւպիլալ տիր: Փարիսին Թաշա զա-ղէթաթ իթիլաթա չալան օլան Ալման Վե Ալմաթիլա զազեթալարըլէ պիրլէքտէ ֆիլ վազը Բուսիանըն գիլք օլունտան մալալլէր-տէ 'ապէր ճէմ' էթմէքտէ օլունքընտէ թա-տիլ էթմէքտէ տիր: Վիլէնտանըն Թաշա զազեթաթ, Բուսիանըն Ալմանիլա հուսու-տընտա տալիլ 'ապէր ճէմ' էթմէքտէ օլուն-քընտ պէյանլէ, Բուսիանըն ալ վազըլթ գար-ֆընտա Լէհիսթանտա 250,000 'ապէր պու-լընտըրաճազընտա տա'իլ Գիլէլ Կալէլին թալմիլինն հէմէֆքաթ պուլընտաթաթ տըր: Ալթը ալ թա'լիլտէն սօնկրա խանլէլէրինն կէօթտէրիլիլ օլան Բուսիա ըտիլիլ 'ապէրի էլինն սիլան ալթընտ չազըլմըլ տըր: Վե պա'զըլար թարաֆտարընտէն իսթիլաթա էտիլ-տիլինն կէօրէ, էյէր Բուսիանըն մուլիլալ պիր մազաթիլ օլունտա իտի, օ' պու վազըլթաթ խալիլնէ պէօյլէք պիր մէսարիլ ալան պէօյ-լէ պիր մէպէք իթիլիլալ էթմէլէքտէ իտի: Պէրլին զազեթալարընտան պիրի ճէմ' էտի-լէն 'ապէրին միլտարընտէ հազդընտա չէօյլէ տէմիլ տիր: «Պու գաթաթ 'ապէր Բուսիա-նըն քէնտի իքի գուլվէթիլ գօնչուլարը իւ-ղէրինն հիւսուտ էթմէսինն քիֆալթ էթմէլ իտէ տէ, սուլ էնալանտա լազըլ օլունտան տա զիյատէ տիր:» Բուսիա քէնտիլինն պու մէպէլինն չէօյլէ թէֆաթիլ էթմէքտէ տիր: Մուհարէպէ էնալանտա Ալմանիլա Վե Ալմ-թիլա Լէհիսթան իւլէրինն հիւսուտ էթմէլ թէրթիլալ էլլէլիլ օլունքընտան, Վե անլէ-րին 'ապէր ճէմ' էթմէքտէ իչիւն գօլալըլարը օլունպ, քէնտիլինն իտէ պու խուսուսաթ կիւս-լիլալ օլունքընտան, էլվիլէլ Լէհիսթանը թաշիլ էթմէքտէ տիր:

—Բուսիանըն թէտարիլքաթընտէ 'ապէրիլէսի սէպէպիլլէ Դիլ. Տոթ Վիլէնտաթա Ալթըրիլա իմիէրաթօրընտէն թաշիլ ը ըրյատէթիլտէ պիր մէճիլալ հարալ իմթիլմա' էթմիլ, Վե իմիէրաթօր հազըլէթլէրիլ պու մէճիլաթ հազըր պուլըն-մադ իչիւն ֆէլթալա օլան հօլճուլըլընտէ թէ-լիլ էթմիլ տիր: Պու մէճիլաթ Ալթըրիլա օրտուսընտէն սէրտարընտէ Կրան Տիւք Ալթըրիլա, Գոնթ Գալնօքի, Հարալիլէ նալը-րը, Վե Ալթըրիլա օրտուսընտէն սա'իլ պա'զը իլլէրտէ օլան ճէնէրալարընտէ հազըր պուլըն-մըլար: Վիլէնտանըն Գիլէլաթաթաթ Լէհիլ գազեթաթընտէ պէյանընա կէօրէ, պու մէճ-լիլտէ Բուսիաթա Ալթըրիլա թարաֆտարընտէ քէնտի իւլէրլինն հիւսուտ օլունտաթա տէլիլ պիր պէհանն էլլէրմէք իչիւն չիմտիլիլ 'ա-քէր ճէմ' էթմէքտէն ինթիլալ օլունմաթընտէ,

Ֆառաշտ էր Բուսիս թամբ Ավստրիա հու-
տուտընտա 'ասքէր ճէմ' էթմէյէ պաշար իտէ,
օլ վազըթ Ավստրիանըն քէնտի քէնտինի
միւտտֆա'ա հալինէ գոմտտընա դարար վէ-
րիմիշ, վէ պու խուտուս իշին մուֆաուսալ
վէ միւքէմիշ պիր փլան թէրթիւլ էտիւմիշ տիր:

—Ալմանիա զազէթալարընտան պա'զըլարը,
Ֆրանսանըն տախի մէմէքէթին շարգ ճիհէ-
թինտէ 'ասքէր ճէմ' էթմէքաէ օլտըլընտան,
վէ Ֆրանսա իլէ Բուսիս արաւընտա, միւթ-
թէֆիզէն Ալմանիա իւզէրինէ հիւճումէ տա'իր
պիր անկալըլ մէվճուտիյէթինին ինթիմալի-
յէթինտէն պա'ս էթմէքաէ տիրէր: Պուսա
ճէվապ օլմազ իւզրէ, Ֆրանսալ զազէթալարը,
'Մատէմ քի Ալմանիա Ալգաա Լօրէնտէ օլան
գուվլէ ի 'ասքէրիյէսինի արթըրմըլ տըր, պու
էճուէն Ֆրանսա տախի հուտուտ պոյուտա
օլան 'ասքէրինին իւզէրինէ 20,000 'ասքէր
տահա զամմ էյլէտի' տէմէքաէ տիրէր: Ֆա-
գաթ Ալման զազէթալարընըն իշպու պէյա-
նաթընտան մադստ օրտու թախսիսաթընըն
թէգիտինէ Բայսաթալը հազըրլամազ օլտը-
լը զանն օլունմադտա տըր:

—Գլէնէ Կալէթին Փրէնս Պիզմարզըն սախ-
թէ մէթուպարը տէյիւ օրթայա չըգարաղը
մէս'էլէ հազըրտա եէնի պիր մա'իւմաթ եօզ
տըր: Մէգըրի զազէթա շիմտի, պու խու-
սուտա 'Մատէմ քի Փրէնս Գլէնէթին, Օր-
լէան փրէնսէսէրինտէն տիր, պու էճուէն
միւշարիլէյանըն խիյանէթ թէրթիւլէրինի
Օրլէան խանէտանընըն իշի 'ատտ էթմէք
տօղրու տըր' տէմէքաէ տիր:

—Միւթթէհիտէ ի Ամէրիգա Բէ'իսի Մր.
Գրիվէնտ, Գօնկրէյէ օլան պէյաննամէսինտէ
խազինէտէ 53,500,000 թալէր, եա'նի թազ-
րիպէն 12,600,000 լիւա ֆազլա պիր մէպ-
լալ թէրաքիւմ էթմիշ օլտըլընը, վէ պու
մէպլալըն Ֆուէնիս ալընա տէք ինթիմալէն
140,000,000 թալէրէ պալիզ օլտըլընը պէ-
յանլէ, Հիւքիւմէթ վարիտաթընըն թէնդիլինի
թէքիթ էթմիշ տիր: Գօնկրէ ա'ղալարընըն
ճիւմէսի տախի իշպու թէնդիլէ մուվաֆֆա-
ղիյէթ կէօթիլէմէքաէ իտէլէր տէ, կիւճիւք
հանկը վարիտաթտան քէսմէք խուսուսընտա
իթթիֆազ էթմէքաէ տիր: Պա'զըլար' մէմէ-
քէթ իտիալ էտիլէն էնվա' ի էմթի'ա թիւճ-
ճարիյէ կէօթիլէյիւնին թէնդիլինի, պազա-
լար իտէ, թիւթիւն ըուսուսաթընը թէքլէ
տախիլի վարիտաթընըն էքսիլմէք իտթմէքաէ
տիրէր: Բէ'իս հազըրէթիլ իլք թէրթիւլի
թալիլէյէ էթմէքաէ տիր: Ֆազաթ միւշա-
րիլէյէ պուստա մէնաֆի'ի օլան սէրմայէտա-
րանըն մուխալէթիլինէ թէսաթիւֆ էտէճէք
տիր: Մէսէլա տախիլի մէմէքէթաէ եիւն եէ-
թիւտիլէն թիւճճարլար, խարիճտէն կէլէն
եիւնին կէօթիլէյիւ գալտըրըլտըլընտա քէն-
տիլէր էքսիլք ֆիլէթլէ սաթմադտ մէճպուր
օլտապարընտան, պիլա շիւպէն էմթի'ա ի էճ-
նէպիլէ կէօթիլէյիւնին թէպտիլինէ մուգա-
վէմէթ էտէճէք տիրէր:

—Իթալիանըն Գալապրիա էյալէթինտէ շէ-
տիտ պիր հարաքէթ ի արզ վուզու' պուլմուշ,
վէ 900 խանէտէն 'իպարէթ օլան Պէսիքնու-
նօ քէօյիւ սանքի քէսաթիլէն խարապ օլմուշ
տըր: Իշպու ֆէլաքէթտէ 'ազալի 25 սոտմ
թէլէֆ օլմուշ, վէ 4-6000 գատար էհալի
խանէսիլ զալմըլար տըր: Պաշա պա'զըլ եէր-
լէրտէ տախի պէօյիւք խասարաթ վուզու'
պուլմըլ տըր: Պէսիքնանօտա պու գատար
ազ քիմսէլէրին թէլէֆ օլմաւընա, մահալը
մէպըլարաէ իքի միւսատէմէ հիսս էտիլմիշ
օլմաւը, վէ էհալինին տահա շիտտէթիլ օլան
իքինճի միւսատէմէտէն էվլէլ տըլարը գաշ-
մալարը սէպէպ օլմուշ տըր:

—Իրանտանըն Տըպլին շէհրի շէհր էմինի,
կէնի ճինայէթ դանուշը մուղայիլինտէ օլա-
րազ միլլի ֆըրգանըն մուճալէթընը նէշը
էթիլի իշին իքի այ մահապուսիլէթէ հիւքմ
օլունմըլ տըր:

—Գրալ Միլան Սգուֆիլիսայա օլան նութ-
ղընտա Ավստրիա հազըրտա մէտո ու սէնա
իլէ սէօյլէյէրէք, Վալլէթ ի միւշարիլէյանըն
եէտի սէնէտէն պէրու Սըրպիսթանա մու-
հապալէթ ի խալիսանէ իպարզ էթմիշ օլտըլը-
նը պէյան էթմիշ, վէ վիւքէլա ի սապըգանըն
իթթիլազ էթմիշ օլտըլը մէպէլին մէս'ուլիյէ-
թինի պիզգաթ քէնտինին տէր 'էօհտէ էյլէ-
տիլինի, վէ հուգուզը գրալիլէյին թէնդիլի-
նէ ապա միւսա'ատէ էթմէյիպ, Սգուֆիլիսա
քէնտի տիզգաթընը տախիլի իալանաթ իլէ
ուճուրը մալիլէյին դանա'աթ պալալ պիր
հալէ կէլմէսինէ վազֆ էթմէք իտէ, մէճիսի
տաղըտաճաղընը պէյան էյլէմիշ տիր: Միւշա-
րիլէյին պու նութըլը վիէննա զազէթալարը
թարաֆընտան զիյատէսիլէ թահսին էտիլ-
մէքաէ տիր:

—Ալմանիա վէլի ի 'ահտընըն անվալը սըն-
հիլէսի հազըրտա ալընտն խապէրլէր գա-
նա'աթ պալալ իտիլի իտէ տէ, Լօնտառտան
քէշիտէ օլունան պիր թէլէկրաֆ սուլը ազ-
լամը տթըպպանըն միւշարիլէյին պօղաղըն-
տա էվլէթինտէն տահա պէօյիւք պիր շիշ
քէշֆ էթմիլէրինի, վէ անըն սէրի'էն պէօ-
յիւմէքաէ օլտըլընը, պու էճուէն Տօգ. Մա-
քէնդլինին պա թէլէկրաֆ Սան Բէմօյա չաղ-
ըլտըլընը պէյան էթմէքաէ տիր:

—Գլէնէ Կալէթին Պրէնս զազէթալարը, Իսվէճ
Գրալընըն իքինճի մախտուլմը Կօթլանտ Տուգա-
սընըն Պուլպարիսթան փրէնսիլիյանալէտիլինէ,
Բուսիս տէվլէթինին րաղի օլտըլընը, վէ պու-
նա տիւվլէ ի սա'իլէ տախի մուվաֆազաթ էթ-
տիլէ, Փրէնս Ֆէրտինանտըն թալմտան
էնտիլիլմէսի պապընտա միւթթէֆիզէն մու-
'ամէլէ էտէճէքլէրինէ խապէրտար օլտըլընը
պէյան էթմէքաէ տիր: Թա'յա իշպու պէյա-
նաթ հազըրտա պէյանըն էթքեար էտէրէք,
պու շա'իւնըն էլ ան մուհիմմ պիր գարարը
մուճիպ օլտապալէրէճէտէ մուսատտազ օլմա-
տըլընը, պուլնընլէ պէրապէր անըն քիւլիլէն
միւթթինտիլ տախի օլմատըլընը պէյան էյլէ-
միշ տիր:

—Իթալիա թապուլարըն Հապէշիսթան իւ-
զէրինէ եիւրիւմէք իշին հազըրտանմադտա
տըլար: Ֆազաթ ըլվալէթէ կէօթէ, Գրալ
Յոլմանէտ իթալալըլար իլէ պիր անկալը-
շա կէլմէք արղըսընտա իմիշ:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Լէվալէ Զէրալ շու էսնտաէ շէհրիմիլին
պա'զը մահալէրինտէ չիլէք 'իլլէթինին շիտ-
տէթլէ հիւքմիւնիւ իճրա էթմէքաէ օլտըլընը
իլպար էթմէքաէ տիր: Պու մահալէր շէհ-
րին տար սօգաղըն հէմ տէ միւնտիլէթիսիլ
լաղըլարը օլան մահալէրի օլուպ' զաթէն
խաաթալըք եաթաղը օլան եէրլէր տիր: Պու-
նըլէ պէրապէր էհալինին ալը ուսուլը հազ-
ղընտա պաթըլ իթիլգատարտա օլուպ, ալը-
տան ինթիլազ էթմէլէրի 'իլլէթէ մէյտան
վէրմէքաէ տիր: 'Իլլէթին մուվաֆֆազիլէթ-
լէ էօնիւ ալընա պիլմէսի իշին ալընըն մէճ-
պուրի էտիլմէսի լաղըլ տըր: Ֆազաթ մէզ-
քիւր զազէթա պու' վէ սա'իլ թէտապիր ի
սըհիլէյին իճրաւը իշին Շէհր էմանէթի
եէտինտէ միգտարը քեաֆի մէպլալ օլմաւը-
ղընը էսէֆ իլէ պէյան էթմէքաէ տիր: Իս-
թանալ փարիտաթընըն սանքի ճիւմէսի հիւ-
քիւմէթ իլլէրինէ սարֆ օլունմադտա օլտը-

ղընտան, Շէհր էմանէթի եէտինտէ սէնէվլի
44,000 լիւա գատար պուլընմադտա տըր:

—Թէքֆուրտաղընտան ալընան սօն խա-
պէրլէրէ կէօթէ, էշգիւա էլինէ աիւշիւպ տէ,
պա'տէհու գուրթուլմըլ օլան Պօյաճեան
Միլտիլէ էթէնտի տաղտա պուլընտըլը վա-
ղըթ միւպլէլա օլտըլը էնվա' ի իշքէնճէտէն
խաաթալարազ վէֆաթ էթմիշ տիր: Էշ-
գիւնըն տէրտէսթ էտիլէն պիրինտէն անլէ-
րին ճիւմէսինին տախի Բուճ օլտըլարը, վէ
րէ'իլլէրինին փօլիս իլէ օլան միւսատէմէտէ
թէլէֆ էտիլտիլի անկալըլմըլ տըր: Պու ա-
տէմ քէնտիլէրին ֆէրզիլ վաղըթլարտա իքի
'ասքէր իլէ տէօրթ փօլիս գաթլ էթտիլէրինի
իզրար էթմիշ տիր:

Թրապզօնըն րէսմի զաղէթաւը Կիւմիւշ
խանէ եաղըլարընտա պուլընան պիր քէօյաէ,
էշգիւնըն պիր խանէ իւզէրինէ հիւճումէ
էլէ կէշիւտիլէրի շէյլէրի զասալ, վէ խանէ
սահիպինի գաթլ էթտիլէրինի, ֆազաթ պա-
տէհու տէրտէսթ էտիլտիլէրինի իսպար էթ-
մէքաէ տիր: Պաշա պիր էշգիւա շէթէսի տա-
խի Միտիլի միւթթէպէրանընտան պիրինին
խանէսինէ հիւճումէ միւմալիլէյին գըղընը
իզալէ վէ գաթլ էթտիլէրինէ սօնկրա, 250,000
ղրուշըն տախի զասալ էյլէմիշ տիրէր:

—Պուստան 6 այմուգատտէմհիւքիւմէթ ի
Սէնիլէ Սէլանիք շէհրինին հալա կաղըլլէ
թէնդիլի իմթիյաղընը Հասան Թահսին պէյէ
հիսան պուլուրմըլ իտի: Պիր Ինկիլզ շիրքէ-
թի թէշքիլ օլունարազ, թարիլատէն 18 այ
սօնկրա թէքմիլ իշի պիթիլմէք շարթըլէ
պու խուսուստա Հասան Թահսին պէյէ վէ-
րիլէն իմթիյաղը միւմալիլէյանէն իշթիլա
էթմիշ տիրէր: Էտիլնէլի Իսմայիլ Հաղը
պէյ տախի շէհր ի մէպըլարըն կաղ իլէ թէն-
վիլի իշինին իմթիյաղընը իսթիհալ էյլէմիշ
տիր:

—Լէվալէ Զէրալտան անկալըլտըլընա կէօ-
թէ, Պապը 'Ալի Շարգի Բուճիլտէն կէլէն
էմթի'տտան կէօթիլէք տլմադա գարար վէր-
միշ տիր: Պու գարար Շարգի Բուճիլի հիւ-
քիւմէթինին Թիւրքիա էմթի'տտան կէօթ-
իլէք ալմադ իշին օլան գարարընըն թապիլի
պիր նէթիճէսի տիր:

—Էվրօփա տէվլէթլէրի եէնի եէնի դա-
նունար վաղըլէ պէքրիլէք պէլիլէյինին
թէնդիլ ու թաղիլինէ չալըլմադտա իքէն,
շէհրիմիլտէ պուլընան էճնէպի թիճարէթ օ-
տալարըն տ'ղալարընըն, գանուշ մուղայիլին-
տէ ալըլմըլ օլան մէյալանէլէրին գալտալը-
մաւը 'ալէյինտէ պուլընմալարընտան, Սա-
սէլ հազը իւզրէ իշթիլէքա էթմէքաէ տիր:

—Ֆէնի թըլպալ էյիճէ ալինա օլմայան
ճահիլ թապիլլէրին պիր չօգ քիմսէլէրին վէ-
ֆաթընա սէպէպ օլտըլարընա տա'իր վիլուտ
էտէն իշթիլէպար իւզէրինէ, Տախիլիլէնա-
ղըլը Հիւքիւմէթ ի Սէնիլէ թարաֆընտան
տիլլօմալարը օլմայան թապիլլէրին մէն' էտիլ-
մէլէրինի պիլ ճիւմէ վալիլէրէ էմր էթմիշ տիր:

ԱԳՁԷԼԵՐԻՆ ՅԻՅԱԹԸ

Գեղտեղեր 5/17, 1887

Էս. ու. [գուլի, քէսլը] 15 17 | Բ. Տ. Եօլ սէհմ. 35

Թասաֆիլէ ի Տիւշ. Գայմ. 46 | Իսթիլք. Տախ. 37 35

ԱԳՁԷ ՅԻՅԱԹԸ, Լիւա Օսմ. 100 զըլտան

Մէճիտիլէ	109 22	Փօլ	90 30
Մէթալիք	99 30	Նափօլէօն	88 8
Պէշլէք	103 35	Գրեմից	54 23
Ալթըլըք	103 35	Լիւա Ինկիլզ	444 40

Մանէթ գաթմէ 40 27

ԻՍԹԱՆԳՈՂՏԱ

Ս. ՅԱՌԸ ՊՅՅԱՆԵՆ ՄԱԹՊԱՄԱՐԵՆ ՔԱՊ՝ ՕԼՈՒՄԸՆ ՏԵՐ

Ֆիցնանցիլար Էօգուշը Ամերիկան խան